

Eindverslagen over de wetsontwerpen nos. 2 (Hoofdstukken XII en Midd.), 314, 319, 320, 322, 325, 329, 331 en 25.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over de wetsontwerpen van wet betreffende:

- 1°. hoofdstuk XII (*onvoorziene uitgaven*) der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1923 (2);
- 2°. de Middelen voor het dienstjaar 1923 (2);
- 3°. verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het uitbreiden van de Algemeene Begraafplaats te *Abcoude-Proostdij* (314);
- 4°. wettelijke voorziening naar aanleiding van het Koninklijk besluit van 29 Juli 1922 (*Staatsblad* n°. 470) (319);
- 5°. wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1921 (320);
- 6°. wijziging en verhooging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1921 (322);
- 7°. verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het opruimen van voor het verkeer hinderlijke stoepen en het aanleggen van verhoogde trottoirs in eenige straten in de kom der gemeente *'s Gravenhage* (325);
- 8°. regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds voor het 2de halfjaar 1922 (329);
- 9°. voorziening in het kastekort van den Indischen dienst hier te lande gedurende het jaar 1923 (331).

Tegen deze wetsontwerpen bestond geen bezwaar.

Vastgesteld den 20sten December 1922.

BLOMJOUS.

VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.

BEELAERTS VAN BLOKLAND.

CROLES.

FRANSSEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over het ontwerp van wet tot regeling van het
Levensverzekeringbedrijf. (25)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

De ondergeteekenden hadden reeds eerder (Memorie van Toelichting § 1 en Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer § 1) de gelegenheid te wijzen op de verschillende pogingen, welke sedert het arrest van den Hoogen Raad van 12 April 1880, waardoor de Koninklijke besluiten in zake de levensverzekering hunne betekenis als wettelijke regeling feitelijk verloren, zijn ondernomen om eene nieuwe wettelijke regeling van het levensverzekeringbedrijf tot stand te brengen. Daarbij werd er tevens op gewezen, dat, toen ten aanzien van maatschappijen en déconfiture eene noodvoorziening noodig was, de Regeering met spoed een afzonderlijk wetsontwerp heeft ingediend, in afwachting van eene algemeene regeling, welke in vergevorderd stadium van voorbereiding was. De ondergeteekenden hopen, dat de algemeene regeling thans spoedig het *Staatsblad* moge bereiken en het verheugt hen daarom te vernemen, dat het wets-

ontwerp bij het onderzoek in de afdelingen vrij algemeen werd toegejuicht.

Dat het wetsontwerp zich niet uitstrekt tot andere takken van verzekering, gelijk brand- inbraak- en landbouwverzekering, vindt gereedelijk zijne oorzaak in het bijzonder karakter, dat aan levensverzekering eigen is. De eerstgenoemde soorten van verzekering betreffen, in tegenstelling met de levensverzekering, een aflopend risico. Bij de levensverzekering echter bestaat de premie uit twee deelen; een risicogedeelte en een *spaardeel*. Dit verschil in karakter brengt mede, dat een levensverzekeraar nog ettelijke jaren solvabel kan schijnen, terwijl hij dat in werkelijkheid niet is. Daarenboven kan de b. v. tegen brand-schade verzekerde, die op een gegeven oogenblik aan de soliditeit van zijn verzekeraar twijfelt, zonder overwegend bezwaar een anderen verzekeraar kiezen; doch bij de levensverzekering is zulks vaak practisch niet mogelijk of althans uitermate kostbaar. Het verschil in karakter komt ook duidelijk uit, indien men denkt aan de insolventie-regeling (hoofdstuk IV van het ontwerp): toepassing van soortgelijke maatregelen bij verzekeringen met aflopend risico zou geen zin hebben. De vraag of omtrent andere verzekeringen dan levensverzekering bij de wet regelen moeten worden gesteld, is eene vraag op zich zelf, die als zoodanig kan worden overwogen. De omstandigheid, dat voor de levensverzekering eene voorziening noodig wordt geacht, sluit daarom nog niet een bevestigend antwoord op die vraag in.

Ten onrechte wordt uit het feit, dat volledige vrijheid en afwezigheid van toezicht bij de uitoefening van het levensverzekeringbedrijf tot verkeerde toestanden kan leiden, door eenige leden geconcludeerd, dat een Staatsmonopolie als het meest wenschelijke remedie is aangewezen. De ondergeteekenden willen daarmede niet eene gevaarlijke proefneming doen, zoowel met het oog op het bedrijf, dat, naar zij vreezen, sterk aan omvang zou verliezen — hetgeen zeker niet is in het algemeen belang — als ook omdat zij zware financiële lasten voor den Staat zouden duchten. Terecht wordt er door andere leden op gewezen, dat met Staatsmonopolie een groot aantal ambtenaren zou zijn gemoeid. Het wetsontwerp beoogt o. a. toezicht door de Verzekeringskamer, echter met behoud van het particulier initiatief. Met voldoening nemen de ondergeteekenden er kennis van, dat de leden, die voor zich aan een Staatsmonopolie de voorkeur zouden hebben gegeven, niettemin met dit wetsontwerp genoegen nemen.

Of, gelijk een lid bij voorbaat veronderstelt, in de toekomst uitbreiding der wettelijke voorschriften noodzakelijk zal wezen, zal de tijd moeten uitwijzen. Wat betreft de algemeene regeling der naamlooze vennootschappen, zij medegedeeld, dat het advies der Staatscommissie voor de Burgerlijke wetgeving in zake het bij de Tweede Kamer aanhangige wetsontwerp den eerst-ondergeteekende kort geleden heeft bereikt.

In het Voorloopig Verslag worden beschouwingen gewijd aan de „staten”, bedoeld bij art. 27. Daarbij wordt er op gewezen, dat, door aanneming van het amendement van den heer DE MONTÉ VER LOREN c. s. in de Tweede Kamer, de wet die staten slechts omschrijft in dezen zin, dat zij te zamen een duidelijk en volledig beeld moeten geven van het door de onderneming gevoerde beheer en van haar financiële toestand. Gevraagd wordt aan den Minister van Justitie of z. i. de in het oorspronkelijk Regeeringsontwerp vermelde staten en hun inhoud niet minstens noodzakelijk zijn om dat volledige beeld te verkrijgen. Daar de staten thans zullen worden vastgesteld bij *algemeene maatregel van bestuur, nadat de Verzekeringskamer is gehoord* (art. 86 van het ontwerp), kan de eerst-ondergeteekende op dit oogenblik niet een zoodanig definitief standpunt innemen, dat een positief antwoord op de gestelde vraag, welke den volledigen inhoud der oorspronkelijke, in het jongste ontwerp niet meer opgenomen, staten in het debat betreft, mogelijk is. Bij de behandeling in de Tweede Kamer heeft de eerst-ondergeteekende gezegd, dat het niet zoo heel veel verschil maakt of het amendement-DE MONTÉ VER LOREN wordt

aangenomen of niet, omdat het zeer wel mogelijk is, dat er in die staten ten slotte ongeveer zal komen te staan, wat volgens de omschrijving van het gewijzigd Regeeringsontwerp daarin zal moeten staan. Met deze in algemeene termen vervatte opmerking moet thans worden volstaan.

Ongetwijfeld zal de Verzekeringskamer bij haar toezicht letten ook op den aard der gekozen dekking en niet nalaten, indien zij deze dekking om eenige reden onvoldoende acht, haar invloed aan te wenden, opdat de noodige verbeteringen worden aangebracht.

De eisch, dat ten minste 10 pct. van het kapitaal behoort te zijn gestort, is in overeenstemming met den regel van art. 51 van het Wetboek van Koophandel. Er zijn niet voldoende redenen van dat beginsel voor de levensverzekering af te wijken; tegen eene verplichting tot verdere storting zou ook kunnen worden aangevoerd, dat een levensverzekering-maatschappij, evenals bijv. een hypotheekbank, vaak met een betrekkelijk klein bedrijfskapitaal kan volstaan. Het nog te storten deel van het kapitaal vormt eene reserve, welke naar waarde moet worden geschat. Dat het daarbij van belang is te weten wie de aandeelhouders zijn en hoeveel aandeelen elke houder heeft, spreekt van zelf. Het ligt dan ook voor de hand, dat in de staten, welke jaarlijks moeten worden gepubliceerd, deze gegevens behooren te worden opgenomen. Er zij de aandacht op gevestigd, dat zoowel de storting van 10 pct., als een kapitaal van f 1 000 000 zijn wettelijke eischen, doch dat daarnaast de Verzekeringskamer, in gevallen waarin zij daartoe termen aanwezig acht, kan adviseeren (met als sanctie mogelijke publicatie van dat advies) tot vergroting van kapitaal en bijstorting op de aandeelen, als ook tot deponering van waarden door de aandeelhouders als waarborg voor de eventuele bijstorting. Met het stelsel van het wetsontwerp, dat eene Verzekeringskamer kent, die naar eigen inzicht adviezen kan geven, is echter kwalijk te vereenigen het geopperde denkbeeld, dat de Minister dienaangaande voorschriften zou geven.

Over alle uitvoeringsmaatregelen wordt de deskundige Verzekeringskamer gehoord (art. 86). Er kunnen zich daarbij kwestie's voordoen, waar over het oordeel wordt gevraagd van particuliere personen, op wier voorlichting prijs wordt gesteld.

Waarom en in welk opzicht voor het spaarverzekeringbedrijf mildere bepalingen hadden moeten zijn opgenomen, wordt in het Voorloopig Verslag niet gezegd. Bij den algemeenen maatregel van bestuur ter uitvoering van art. 15 kan nader worden overwogen of er termen zijn voor een dergelijk bedrijf met een lager kapitaals-minimum te volstaan.

Naar aanleiding van de in de laatste alinea gestelde vragen deelt de Minister van Buitenlandsche Zaken het volgende mede:

Van af het eerste oogenblik, dat de Regeering kennis kreeg van de valuta-moeilijkheden, waarin de Deutsche Levensverzekering-Maatschappijen verkeerden, heeft deze aangelegenheid, met het oog op de daarbij betrokken belangen van Nederlandsche polishouders, haar aandacht gehad. De Regeering heeft dan ook voor zooveel doenlijk steun verleend aan pogingen, door belanghebbenden ondernomen om de positie der Nederlandsche verzerkerden te versterken. Zij heeft daarbij van den aanvang af het standpunt ingenomen, dat deze aangelegenheid tusschen de verzerkerden en hunne maatschappijen in eerste instantie van privaat-rechtelijken aard is en dat voorts door den Staat, mede met het oog op de daaruit voortvloeiende consequenties, financieele offers niet mogen worden gebracht.

Op grond van deze overwegingen meende de Regeering, dat het initiatief tot het aanvangen van officieele onderhandelingen met de Deutsche Regeering niet van haar kon uitgaan. Niet moet worden uit het oog verloren, dat de houding van de Nederlandsche Regeering in deze niet mag worden vergeleken met het optreden der Zwitsersche Regeering, vermits Zwitserland, gezien de tusschen dit land en Duitschland gesloten overeenkomst, tot vergaande financieele offers bereid is.

Intusschen werd de Regeering in Juni van dit jaar in kennis

gesteld met het verlangen van de Deutsche Regeering, om, na afloop van de onderhandelingen met Zwitserland, besprekingen met de Nederlandsche Regeering te voeren ten einde te trachten aldus tot eene oplossing te geraken. De Regeering heeft gemeend met het oog op de betrokken belangen zich hieraan niet te mogen onttrekken. Dezer dagen worden vertegenwoordigers voor het voeren der besprekingen aangewezen. Uit den aard der zaak moet het Nederlandsche standpunt, dat de Staat te dezer zake geen financieele offers op zich mag nemen, ook thans gehandhaafd blijven.

Volledigheidshalve moge er aan worden herinnerd, dat sinds 1 Januari 1922 het voorschrift der Deutsche wetgeving, dat vóór dien inhiel dat de reserves in Deutsche waarden belegd moeten worden, gewijzigd is.

Op welk tijdstip Zwitserland de behartiging van dit belang van zijn onderdanen heeft ter hand genomen, is niet met juistheid te zeggen.

Over de stappen, die andere landen ter zake bij de Deutsche Regeering zouden hebben gedaan, werden nog geen berichten ontvangen. Van onderhandelingen tusschen de Deutsche Regeering en andere Staten is voor zoover bekend op dit oogenblik nog geen sprake.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CH. RUYSS DE BEERENBROUCK.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 1 December 1922.

WITTERT VAN HOOGLAND.
VAN EMBDEN.
SMITS.
SLINGENBERG.
VERKOUTEREN.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging en verhooging
der begrooting van uitgaven en middelen van Nederlandsch-
Indië voor het dienstjaar 1922. (102)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Gaarne zal gevolg worden gegeven aan den in het Voorloopig Verslag tot uiting gekomen wensch, om in de wetsontwerpen tot wijziging van een begrooting van Nederlandsch-Indië voortaan mede de wijzigingen op te nemen, welke de eindcijfers, als gevolg van de voorgestelde maatregelen, zullen moeten ondergaan.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.